

V

(Atzinumi)

ADMINISTRATĪVAS PROCEDŪRAS

EIROPAS INVESTĪCIJU BANKA

Aicinājums iesniegt priekšlikumus

Eiropas Investīciju bankas institūts savas zināšanu programmas ietvaros ierosina jaunu **EIBURS** finansiālā atbalsta jomu

(2020/C 219/08)

Eiropas Investīciju bankas institūta zināšanu programmas ietvaros tiek izmantoti dažādi mehānismi, lai nodrošinātu finansējumu pētniecības jomā, tostarp:

— **EIBURS** (**EIB University Research Sponsorship Programme**) – EIB universitāšu pētniecības darbu sponsorēšanas programma.

EIBURS piešķir finansējumu tādām universitāšu fakultātēm vai ar universitātēm saistītiem pētniecības centriem ES dalībvalstīs, kandidatvalstīs vai potenciālajās kandidatvalstīs, kuras nodarbojas ar Eiropas Investīciju bankai (EIB) īpaši svarīgiem pētniecības jautājumiem. **EIBURS** finansiālais atbalsts līdz 100 000 EUR gadā tiek piešķirts konkursa kārtībā trīs gadus tām ieinteresētajām universitāšu fakultātēm vai pētniecības centriem, kam ir atzītas speciālas zināšanas izraudzītajā jomā. Lai priekšlikumi būtu sekmīgi, jānodrošina dažādas aktivitātes, kas būs noteiktas līgumā ar Eiropas Investīciju banku.

2020./2021. mācību gadā **EIBURS** programma aicina iesniegt priekšlikumus par jaunu pētniecības tēmu:

“Uzņēmumu konkurētspēja, izaugsme un digitalizācija”**1. Projekta mērķis**

Pēdējo 20 gadu laikā ekonomiskās izaugsmes tendences ir palēninājušās vairumā attīstīto valstu un it īpaši daudzās ES ekonomikās. Daļēji šo palēninājumu veicināja nepietiekams ieguldījumu apjoms desmitgadē, kas sekoja 2008. gada finanšu krīzei. Standarta izaugsmes uzskaites dekompozīcija tomēr parāda, ka lēnāks kopējā produktivitātes koeficienta pieaugums daudz labāk nekā ieguldījumi izskaidro ekonomiskās izaugsmes palēninājumu visā ES.

Konkurētspēju nosaka produktivitātes rezultāti. Pētījums parāda, ka kopējā produktivitātes izaugsme ir galvenais veids, kā panākt ilgtspējīgus konkurētspējas, ekonomiskās izaugsmes, labklājības un dzīves līmeņa uzlabojumus. Galu galā konkrētas ekonomikas kopējo produktivitāti veido tās firmu un uzņēmumu produktivitātes summa. Tāpēc ir tik svarīgi labāk saprast uzņēmumu konkurētspējas un izaugsmes noteicošos faktoros.

Jaunas tehnoloģijas rada iespēju straujiem produktivitātes izrāvieniem, un saimnieciskās darbības digitalizācija varētu nodrošināt nepieciešamo atbalstu produktivitātei Eiropas Savienībā. Korporatīvie ieguldījumi digitalizācijā varētu kļūt par galveno uzņēmumu konkurētspējas virzītājspēku. Uzņēmējdarbības organizēšana, izmantojot digitālās tehnoloģijas, nodrošina iespēju palielināt apgrozījumu, panākt strauju izaugsmi, iekarot lielus tirgus un veicināt konkurētspēju.

Klimata pārmaiņām varētu būt negatīva ietekme uz pamatlīdzekļiem un produktivitāti, palielinot esošos produktivitāti bremsējošos faktoros. Politikas virzieni klimata pārmaiņu risināšanai varētu veicināt to, ka pamatlīdzekļi vai pat veselas rūpniecības nozares zaudē savu nozīmi. Tādējādi politika attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanu palielina izaicinājumus konkurētspējas un ekonomiskās izaugsmes jomā. Tomēr ar to saistītajiem jaunu tehnoloģiju un novatorisku risinājumu meklējumiem, lai mazinātu siltumnīcefektu izraisošo gāzu (SEG) emisijas un esošos SEG krājumus, kā arī lai pielāgotos mainīgajam klimatam un uzlabotu noturību, vajadzētu veicināt inovāciju un tehnoloģiju progresu.

Politikas veidotājiem ir ārkārtīgi svarīgi saprast produktivitātes izaugsmes palēninājuma iemeslus. EIB pievērš īpašu uzmanību konkurētspējas, uzņēmumu izaugsmes, inovācijas un piekļuves iespēju finansējumam un ieguldījumiem pētniecībai. Lielākā daļa šo pētījumu rezultātu tiek iekļauta EIB gada ieguldījumu pārskatā. Turklāt, lai vēl vairāk veicinātu izpratni par ieguldījumiem un ieguldījumu finansējumu, EIB katru gadu veic liela mēroga aptauju par nefinanšu sabiedrībām visās ES dalībvalstīs un kopš 2018. gada arī ASV.

EIB Ieguldījumu aptauja (*EIBIS*) apkopo kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju par mazo un vidējos uzņēmumu, kā arī lielāku sabiedrību ieguldījumu darbībām, viņu finanšu prasībām un sarežģījumiem, ar ko tie saskaras. Aptauja aptver aptuveni 12 000 uzņēmumu un plašu jautājumu spektru par korporatīvajiem ieguldījumiem un ieguldījumu finansējumu. Balstoties uz *Bureau van Dijk's ORBIS* datu bāzes izlases rāmjiem, *EIBIS* respondenti tiek saistīti ar finanšu informāciju par tiem *ORBIS* datu bāzē, un anonimizētie dati tiek sniegti pētniekiem, kuriem ir precīzi izstrādāti pētniecības projekti.

2. Ierosinātais rīcības plāns

EIB meklē visaptveroša pētījuma priekšlikumu, lai analizētu šos jautājumus, izmantojot uzņēmumu līmeņa datus un *EIBIS*, kā arī koordinējot un sadarbojoties ar EIB Ekonomikas nodaļu, kur atrodas *EIBIS* dati. Pētniecības projektam jāietver vairākas analīzes un referāti, kuros tiek risināti šādi jautājumi par ES vai konkrētām ES dalībvalstīm:

- Nemateriālo aktīvu nozīme uzņēmumu produktivitātes un izaugsmes palielināšanā. Nemateriālos aktīvus ir grūti izmērīt un noteikt to apjomu, kamdēļ saprast, vai produktivitātes ieguvumi panākti, pateicoties tiem, joprojām ir grūti, bet svarīgs uzdevums. Projektam jāļauj saprast, kā nemateriālie aktīvi tiek iegūti un uzturēti, kāda ir uzņēmumu motivācija ieguldīt nemateriālajos aktīvos, kāda ir peļņas atšķirība starp šiem aktīviem un materiālajiem līdzekļiem, kā arī raksturīgās šaubas par ieguldīšanu tajos.
- Sarežģījumi nemateriālo aktīvu apjoma un vērtības noteikšanā samazina piekļuves iespējas ārējam finansējumam finanšu sistēmā, kur dominē bankas. Tas izceļ turpmākas korporatīvā finansējuma vajadzību un struktūras izpētes nozīmību laikā, kad arvien pieaug nemateriālo aktīvu īpatsvars.
- Empīrisks un teorētisks darbs attiecībā uz regulējumu un institūciju nozīmību uzņēmumu izaugsmē un konkurētspējā.
- Empīrisks un teorētisks darbs attiecībā uz regulējumu un institūciju nozīmību saistībā ar zināšanu, inovācijas un tehnoloģiju izplatību.
- Klimata pārmaiņu mazināšanas politikas un centieni inovācijas un attiecīgi arī Eiropas uzņēmumu konkurētspējas atbalstam nozīmība.
- Eiropas uzņēmumi, it īpaši tie, kas darbojas pakalpojumu nozarē, digitalizācijas jomā nav tik attīstīti kā līdzīgi uzņēmumi citur pasaulē. Vai ieguldījumi digitalizācijā atšķiras no vispārējiem ieguldījumiem? Kā tirgus lielums, finansējums, projektu vadības zināšanas un kvalificētu darba ņēmēju pieejamība nosaka digitalizācijas ātrumu un pakāpi uzņēmējdarbībai konkrētā ekonomikā?
- Izpratne par saikni starp digitalizāciju un produktivitāti – veicinošie faktori un cēlonības attiecības. Kādā ziņā digitalizācija ir svarīga produktivitātes veicināšanā?
- Pateicoties digitalizētiem uzņēmumiem raksturīgajai merogojamībai, kurā nav jāiegulda gandrīz nekādi līdzekļi, digitalizācijas rezultātā bieži tiek panākta lielāka tirgus koncentrācija un ietekme tirgū. Vai tirgus ietekmei digitalizētos tirgos ir tāda pati nevēlama iedarbība, kāda novērota tradicionālās rūpniecības nozarēs? Kāda ir regulējošo iestāžu loma?

Priekšlikumi jāiesniedz angļu valodā līdz 2020. gada 30. septembrim, plkst. 24:00 (CET). Vēlāk iesniegti priekšlikumi netiks izskatīti. Priekšlikumi jānosūta pa e-pastu uz:

Events.EIBInstitute@eib.org

Vairāk informācijas par **EIBURS** atlases kārtību un EIB institūtu var atrast tīmekļa vietnē: <http://institute.eib.org/>